

**UCHWAŁA NR LXVII/490/24
RADY MIASTA ŚWIDWIN**

z dnia 31 stycznia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Świdwin na lata 2024-2027.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021r. poz. 1249 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Świdwin na lata 2024-2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Świdwin.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XXIX/171/21 Rady Miasta Świdwin z dnia 27 stycznia 2021 roku w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w mieście Świdwin na lata 2021-2025.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta

Monika Stępnik

Projekt uchwały zgodny jest
z przepisami prawa

Andrzej Czerniec
ADWOKAT

**Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Świdwinie na lata 2024-2027.**

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	1
II.	Charakterystyka zjawiska przemocy domowej	2
III.	Zasoby i realizatorzy Programu	6
IV.	Analiza SWOT	6
V.	Adresaci Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy	7
VI.	Cele Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy	7
VII.	Źródła finansowania Programu	12
VIII.	Sprawozdawczość i ewaluacja Programu	12
IX.	Realizacja Programu.	13

I. Wstęp

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki społecznej jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 - 2027 zwany dalej „Programem” jest realizacją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zgodnie z którym do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. W celu tworzenia warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej, które powinny być wieloaspektowe i długofalowe, założono opracowanie Programu w perspektywie wieloletniej. Konieczność podejmowania zadań zapobiegających przemocy domowej wynika również z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Program oparty jest na założeniach Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 roku, poz. 1232), którego głównym celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce. Ponadto Program stanowi kontynuację szerokiego spektrum zadań realizowanych w poprzednim Programie. Celem strategicznym Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w mieście Świdwin. Przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, dlatego Program zakłada:

- podejmowanie działań chroniących osoby doznające przemocy domowej,
- inicjowanie działań wobec osób stosujących przemoc,
- działania profilaktyczne skierowane do społeczności lokalnej, w tym m.in. wzmocnienie kompetencji rodzicielskich, akcentowanie istotnej roli świadka przemocy domowej,

- podnoszenie kompetencji i kwalifikacji służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej. Skuteczność Programu wymaga interdyscyplinarności działań, polegającej na skoordynowanej współpracy profesjonalistów, łączących wiedzę, umiejętności oraz możliwości instytucji, które reprezentują. Takie pojmowanie współpracy pomaga w przepływie informacji pomiędzy podmiotami oraz prowadzi do zwiększenia efektywności w rozwiązywaniu problemów i ochrony osób doznających przemocy domowej. Umożliwia również pełne rozpoznanie w środowisku oferty pomocowej.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.

1. Definicje przemocy. Przemoc domowa, to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Przemoc w rodzinie charakteryzuje się: -intencjonalnością- zamierzone działanie człowieka w celu kontrolowania i podporządkowania ofiary,

- asymetrią sił- w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba doznająca przemocy jest słabsza a osoba stosująca przemoc silniejsza,
- naruszaniem praw i dóbr osobistych- sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- cierpieniem i bólem- osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że osoba doznająca przemocy ma mniejsze zdolności do samoobrony.

2. Formy przemocy.

- **Przemoc fizyczna-** jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie jej życia, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięścią, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, nieudzielenie koniecznej pomocy itp.
- **Przemoc seksualna-** to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie obcowania płciowego z osobami trzecimi, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, itp.
- **Przemoc psychiczna-** to zachowanie, którego celem jest umniejszenie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzenie w niej strachu, wyraża się zachowaniami takimi jak: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, brak zainteresowania i szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, stosowanie gróźb, itp.
- **Przemoc ekonomiczna-** to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.
- **Zaniedbanie-** to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych (m.in. niewłaściwego żywienia, zaniedbanie higieny osobistej, brak kontroli, pozostawiania bez należytej opieki, brak zainteresowania realizacją obowiązku szkolnego, itp. Działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są poprzez Procedurę Niebieska Karta, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Szczegółowe zasady prowadzenia procedury określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023r. poz. 1870).

3. Cykl przemocy.

- 1) Faza narastającego napięcia- w zachowaniu sprawcy pojawia się napięcie, złość, poirytowanie. Osoba stosująca przemoc prowokuje awantury, traci panowanie nad swoimi emocjami, sięga po alkohol lub inne środki odurzające. Odpowiedzialnością za to obarcza członków rodziny. Mimo tego, że próbują oni łagodzić napiętą atmosferę poprzez uspokajanie sprawcy przemocy, spełnianie jego oczekiwań, albo poprzez unikanie kontaktu i wchodzenia z nim w konfrontację, to jednak nie przynosi to efektu w postaci łagodzenia napięcia.
- 2) Faza gwałtownej przemocy- osoba stosująca przemoc staje się gwałtowna, wpada w szal, wyładowuje się dokonując aktów przemocy wobec domowników. Osoba doznająca przemocy uspokaja osobę stosującą przemoc, usiłuje się bronić, jest jednak bezradna, a po akcie przemocy jest w szoku, odczuwa wstyd, upokorzenie, przerażenie, staje się apatyczna. Zwykle wtedy wzywa policję, poszukuje pomocy, podejmuje decyzje o opuszczeniu domu, o uruchomieniu sprawy karnej.
- 3) Faza miesiąca miodowego- po wyładowaniu złości, osoba stosująca przemoc przeprasza, okazuje skruchę, usiłuje tłumaczyć swoje zachowanie, zapewnia, że więcej tego nie zrobi. Osoba doznająca przemocy czuje się kochana, odczuwa bliskość, jest pełna nadziei, zaczyna wierzyć w przemianę osoby stosującej przemoc. Po pewnym czasie pojawia się znowu napięcie i fazy powtarzają się. Jeżeli przemoc jest długotrwała, fazy miesiąca miodowego są coraz krótsze, a zachowania osoby stosującej przemoc są coraz bardziej brutalne. Dodatkowo, wycofywanie się osób doznających przemocy z poszukiwania w tej fazie pomocy, wzmacnia w osobach stosujących przemoc poczucie bezkarności.

4. Czynniki sprzyjające przemocy domowej.

- 1) Transmisja międzypokoleniowa występuje silna zależność pomiędzy byciem osobą doznającą przemocy bądź świadkiem przemocy w dzieciństwie a doświadczaniem przemocy w życiu dorosłym.
- 2) Przemoc a alkohol- w rodzinach z problemem alkoholowym akty przemocy fizycznej występują dwukrotnie częściej niż w rodzinach wolnych od problemu alkoholowego. Osobami doznającymi przemocy pijanego rodzica są częściej partnerzy niż dzieci. Natomiast one są zdecydowanie częściej zaniebywane.
- 3) Normy społeczne i kulturowe- nadal powszechne są przesady, zwyczaje, tradycje i inne praktyki, u źródeł których leży podrzędność lub stereotypizacja ról społecznych kobiet, mężczyzn oraz dzieci, a także społeczna akceptacja stosowania kar cielesnych.

5. Mechanizmy przemocy.

- 1) **Syndrom wyuczonej bezradności**- w wyniku doświadczeń u osoby doznającej przemocy pojawia się bezradność. Osoba doznająca przemocy poszukuje różnorodnych form pomocy dla siebie. Często okazuje się jednak, że działania mające ją ochronić nie przynoszą oczekiwanych przez nią efektów. Nabiera ona przekonania, że cokolwiek zrobi nie jest w stanie zmienić swojej sytuacji. Sprawia to, że nie potrafi zmotywować się do działania pomimo poczucia, że jest krzywdzona i źle traktowana oraz mimo wiedzy, że sprawca nie powinien tak postępować, że znęcanie się jest przestępstwem.
- 2) **Zjawisko „prania mózgu”**- mechanizm polegający na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć, potrzeb. Celem takiego działania jest podporządkowanie osoby doznającej przemocy. Ma ona postępować zgodnie z wizją, pomysłem na jej życie wymyślonym przez osobę stosującą przemoc. Konsekwencjami „prania mózgu” są m.in. utrata poczucia własnej wartości, całkowite podporządkowanie się osobie stosującej przemoc.
- 3) **Zespół stresu pourazowego PTSD**- zaburzenia lękowe PTSD (post- traumatic stress) są związane z sytuacjami, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Nasilenie PTSD zależy od intensywności i czasu trwania traumy. Objawy PTSD są bardziej intensywne u osób, które przeżyły traumę w wyniku aktywności człowieka (przemoc domowa itp.) niż u ofiar zjawisk naturalnych (powódź, huragan). Objawami PTSD są m.in. zaburzenia snu, drażliwość, wybuchy gniewu, nadmierna czujność, natręctwa, wspomnienia, koszmary senne.
- 4) **Zjawisko wtórnej wiktylizacji**- osoba doznająca przemocy na różnych etapach swojego życia może szukać pomocy w poradzeniu sobie z sytuacją, w której się znalazła. Zwraca się wówczas o wsparcie do osób czy instytucji, które powinny go udzielić. Jeżeli napotka osoby, które zareagują bagatelizowaniem problemu lub obwinianiem osoby doznającej przemocy za sytuację, w której się znalazła, dochodzi do wtórnego zranienia. W takiej sytuacji mówimy o wtórnej wiktylizacji osoby doznającej przemocy.

5) **Syndrom sztokholmski**- to rodzaj mechanizmu obronnego, który pojawia się u osób doznających przemocy domowej w związku z silnym stresem, którego doznają. Osoby doznające przemocy są wdzięczne za chwile spokoju, drobne przywileje, dlatego często pomagają osobom stosującym przemoc. Objawy syndromu sztokholmskiego to pozytywne uczucia wobec osoby stosującej przemoc, zrozumienie przez osobę doznającą przemocy motywów i zachowań osoby stosującej przemoc, negatywne uczucia wobec wszystkich ludzi, którzy próbują pomóc osobie doznającej przemocy.

6) **Mechanizm „psychologicznej pułapki”**- osoba doznająca przemocy nie jest w stanie zrezygnować ze związku, w który zainwestowała czas, uczucie, energię. Wierzy, że lepiej będzie, jeśli tylko ona bardziej się postara i będzie spełniać oczekiwania osoby stosującej przemoc.

6. Charakterystyka zjawiska przemocy w Świdwinie na podstawie danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Diagnozy lokalnych zagrożeń w mieście Świdwin przeprowadzonej w 2023 roku. Istotnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy, który integruje działania wielu służb, jest Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej zwany dalej „Zespołem”. Zespół jest elementem gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Prokuratury, Policji, Żandarmerii Wojskowej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Sądu- kuratorzy sądowi, oświaty, ochrony zdrowia, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowej. Zespół Interdyscyplinarny realizuje zadania określone w Programie. Jego podstawowym zadaniem jest integracja i koordynacja działań osób i instytucji współpracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy. Realizacja tego zadania obejmuje w szczególności: diagnozowanie problemu przemocy domowej, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celu przeciwdziałania temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową. Zespół powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe w celu rozwiązywania problemu przemocy w indywidualnych przypadkach w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Tabela 1. Podstawowe dane dotyczące działalności Zespołu w Świdwinie w latach 2019-2022.

	2019	2020	2021	2022
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	3	4	4
Liczba prowadzonych spraw według procedury „Niebieskiej karty”:	95	90	110	81
- w trakcie realizacji	35	32	42	31
- nowe sprawy	60	58	68	50
Liczba rozpatrzonych indywidualnych przypadków	114	191	182	152

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w ciągu ostatnich pięciu lat wzrasta liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”. Można przypuszczać, że na wzrost ujawnionych przypadków przemocy wpływa rosnąca świadomość społeczna dotycząca zjawiska przemocy. W 2022 roku skala ujawnionych przypadków przemocy w porównaniu do 2021 roku obniżyła się. Tabela 2. Grupy robocze/diagnostyczno-pomocowe podejmujące działania w procedurze „Niebieskie Karty” w latach 2019-2022.

	2019	2020	2021	2022
Liczba pracujących grup roboczych/ diagnostyczno-pomocowych	45	76	43	48
- Prokuratury Rejonowej	4	8	6	3
- Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich	5	8	18	13

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego.

Działania grup diagnostyczno-pomocowych polegają na wzmacnianiu osób doznających przemocy, zapewnieniu pomocy specjalistycznej, a przede wszystkim przerwaniu przemocy domowej. Grupa równolegle prowadzi pracę z osobą doznającą przemocy, jak i podejrzaną o jej stosowanie. Wykazane powyżej sprawy są kierowane do właściwych organów w sytuacjach wymagających niezwłocznych działań, z uwagi na zagrożenia zdrowia i życia osób doznających przemocy w rodzinie. Interdyscyplinarne podejście do kreowania zmiany sytuacji w rodzinie z problemem przemocy sprzyja współpracy pomiędzy instytucjami pomocowymi, a także współodpowiedzialności za prowadzoną pracę, solidarności polegającej na podejmowaniu kolegialnie wiążących decyzji. Zasada współpracy może przyczynić się do merytorycznego wzmocnienia i wzajemnego wsparcia specjalistów zaangażowanych w pracę grupy diagnostyczno-pomocowej, a tym samym efektywnej

pomocy rodzinie. Dane z Diagnozy lokalnych zagrożeń w mieście Świdwin przeprowadzonej w 2023 roku. Przygotowując diagnozę, Urząd Miasta zlecił również przeprowadzenie badania ankietowego wśród mieszkańców Świdwina dotyczące występowania lokalnych zagrożeń, w tym przemocy domowej. W badaniu wzięło udział 308 respondentów-dorosłych mieszkańców miasta, z czego większość stanowiły kobiety- 248 i 53 mężczyzn, 3% badanych (7 osób) wstrzymało się od udzielenia odpowiedzi. Badanie zrealizowane zostało z zastosowaniem techniki PAPI (Paper And Pen Personal Interview) oraz CAWI (Computer-Assisted Web Interview). Pierwsza z technik badawczych opierała się na bezpośrednim komunikowaniu się ankietera z respondentami, przy wykorzystaniu ustrukturyzowanego narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz ankiety, kolejna natomiast na wypełnieniu ankiety przez respondentów w formie elektronicznej. Na pytanie: "Czy zna Pan/i rodziny, w których występuje przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna lub seksualna?", ankietowani odpowiedzieli w następujący sposób: 26% zna kilka rodzin, w których dochodzi do różnych form przemocy, 56% nie zna w swoim otoczeniu rodzin, w których dochodzi do przemocy, pozostałe 8% badanych zna wiele takich rodzin a pozostałe 8% zna jedną rodzinę. Mężczyźni stanowią większą grupę osób (13%), które znają jedną rodzinę, w której występuje przemoc oraz kilka takich rodzin -30% badanych. Kobiety natomiast odpowiadały, iż nie znają takich rodzin (65%). Osoby w wieku ponad 60 lat najczęściej odpowiadały, iż nie znają takich rodzin (78%). Z kolei w grupie respondentów w wieku 26-35 lat blisko 46% osób zna kilka takich rodzin. W porównaniu z badaniem z 2019 roku, liczba osób znających osoby/rodziny, w których występuje przemoc kształtuje się na niemalże tym samym poziomie (27% i 26%). Odpowiednio 44% i 56% badanych nie zna takich osób/rodzin. Wśród najczęściej wskazywanych rodzajów doznawanej przemocy znalazła się przemoc psychiczna- odpowiedź taką wskazało 10% badanych dorosłych mieszkańców miasta. Na drugim miejscu znalazła się przemoc ekonomiczna- ok. 4% badanych. 0,5% respondentów wskazało, iż doświadczyło przemocy fizycznej w ciągu ostatniego roku. Na podobnym poziomie kształtuje się występowanie przemocy seksualnej. Niewielki procent badanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi, co do kwestii rodzaju doznawanej przemocy. W porównaniu z badaniem z 2019 roku, kiedy najczęściej doświadczanym rodzajem przemocy była przemoc fizyczna nastąpiła zmiana na przemoc psychiczną. Badanym zadano również pytanie o ich poglądy dotyczące wychowania dzieci. Okazało się, że 88% respondentów nie uważa, aby surowe wychowanie dzieci pomogło im w ich późniejszym życiu. Pozostałe 12% jest odmiennego zdania. Więcej mężczyzn - 17% niż kobiet 8% uważa, że surowe traktowanie pomaga dzieciom lepiej radzić sobie w życiu. Wśród mieszkańców Świdwina (87%) przeważa pogląd, że stosowanie kar fizycznych nie jest dobrą metodą wychowawczą. Co ósma osoba (13%) uważa, że jest to dobra metoda wychowawcza, jeśli jest stosowana od czasu do czasu. Żaden z ankietowanych nie wskazał, że jest to dobra metoda wychowawcza. W porównaniu z badaniem z 2019 roku, liczba respondentów, którzy uważają, że kary cielesne nie są właściwą metodą wychowawczą zdecydowanie zwiększyła się z 78% badanych do 87%. Kolejną grupą biorącą udział w badaniu byli uczniowie miejskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Przebadano łącznie 984 uczniów, odrzucono 24 odpowiedzi a analizie poddano łącznie 960 ankiet. Podczas badania zastosowano technikę badawczą CAWI (Computer-Assisted Web Interview). Spośród badanych 37% stanowili chłopcy a 59% dziewczęta, pozostałe 4% to ankiety nie poddane analizie. Najliczniejszą grupę badanych stanowili uczniowie w wieku 14-16 lat natomiast szczególnej analizie poddano odpowiedzi uczniów w wieku od 11 do 16 lat. Co 11 badany (9%) doświadczył kiedykolwiek przemocy psychicznej w domu, 7% doświadczyło zarówno przemocy fizycznej jak i psychicznej, a 83% nie doświadczyło przemocy w środowisku domowym. Największy odsetek uczniów (10%), których dotknęła przemoc psychiczna w domu uczęszczało do szkół ponadpodstawowych. W szkole podstawowej co 20 osoba doświadczyła przemocy psychicznej, zaś 7% uczniów doświadczyło przemocy zarówno psychicznej jak i fizycznej. Więcej dziewcząt, prawie co 10 doświadczyła przemocy psychicznej w domu, niż w przypadku chłopców (7%). Na pytanie do kogo zwróciłbyś się o pomoc w przypadku doświadczenia przemocy domowej? - chłopcy najczęściej odpowiadali, że do kogoś ze swojej rodziny (26%), do kolegi koleżanki- 19%. U dziewcząt najczęściej pojawiła się odpowiedź - do kolegi, koleżanki- 24%, na kolejnym miejscu byłby to ktoś z rodziny- 23%. Uczniowie jako najczęstszy rodzaj doświadczanej przez nich przemocy poza domem wskazywali na wykluczenie lub odtrącenie przez rówieśników. Wydarzyło się to wiele razy co 10 uczniowi, a prawie co 5 z nich wskazał, że doświadczył wykluczenia kilka razy w ciągu ostatniego roku. Uczniowie wskazują również na występowanie cyberprzemocy. Najczęstszym rodzajem cyberprzemocy jest według badanych uczniów publikowanie w internecie informacji, zdjęć, filmów bez ich zgody (17% badanych doświadczyło tego w ciągu ostatniego roku). Innym problemem jest otrzymywanie obraźliwych SMS-ów lub e-maili od uczniów z ich szkoły (ok. 21% otrzymało takie informacje przynajmniej jeden raz w ciągu ostatniego roku). Co 9 uczniów wskazał, że został okradziony ze środków finansowych przez rówieśników. Najbardziej wskazanym incydentem występującym poza domem było napastowanie seksualne- 7% oraz zmuszanie do fundowania używek -7%. Kolejne pytanie, które zadano uczniom związane było z tym, do kogo zwróciłbyś się w razie doświadczenia

przemocy w szkole. Chłopcy najczęściej odpowiadali, iż do kogoś z rodziny - 33% lub nauczyciela-wychowawcy-24%. Dziewczeta natomiast do kogoś z rodziny-39%, w dalszej kolejności do kolegi/koleżanki-24%. Na pytanie w jakim stopniu czują się bezpiecznie w swojej szkole- 40% odpowiedziało, że czują się raczej bezpiecznie w szkole, co 4 nie potrafił wskazać odpowiedzi na pytanie a 4% nie czuje się bezpiecznie na terenie swojej szkoły. Największe poczucie bezpieczeństwa w szkole przejawiają uczniowie szkół ponadpodstawowych (26% czuje się bezpiecznie a 43% raczej bezpiecznie). 4% uczniów szkół podstawowych i 4% ponadpodstawowych zdecydowanie nie czuje się bezpiecznie w szkole. Co 10 uczeń szkoły podstawowej i co 20 szkoły ponadpodstawowej raczej nie czuje się bezpiecznie w szkole.

III. ZASOBY I REALIZATORZY PROGRAMU.

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS),
- 2) Wydział Oświaty, Zdrowia, Kultury i Sportu Urzędu Miasta Świdwin (Wydział OZKS),
- 3) Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej (ZI),
- 4) Punkt Informacyjno-Konsultacyjny (PIK),
- 5) Komenda Powiatowa Policji (KPP),
- 6) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA),
- 7) Instytucje ochrony zdrowia,
- 8) Placówki oświatowe,
- 9) Organizacje pozarządowe.

IV. ANALIZA SWOT.

Mocne strony	Słabe strony
<p>Działania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych.</p> <p>Długotrwałe doświadczenie współpracy interdyscyplinarnej w obszarze przeciwdziałania przemocy.</p> <p>Dobrze funkcjonujące projekty wspierające rodzinę, w tym propagujące pozytywne wzorce rodzinne i wychowawcze.</p> <p>Zwiększona świadomość społeczna dotycząca problemu przemocy w rodzinie i reagowania na sytuacje przemocowe.</p> <p>Dodatkowe punkty dla osób pokrzywdzonych przemocą ubiegających się o lokal z zasobów miasta.</p> <p>Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie.</p> <p>Grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.</p>	<p>Niewystarczająca oferta mieszkań dla ofiar przemocy opuszczających placówki stacjonarne.</p> <p>Brak dostatecznego zaangażowania w realizację procedury „Niebieskiej Karty” ze strony służby zdrowia,</p> <p>Niewystarczająca wiedza o obowiązkach nałożonych ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej przedstawicieli służby zdrowia, szczególnie w kontekście wszczynania procedury „Niebieskiej Karty”,</p> <p>Ograniczony komunalny zasób mieszkaniowy i duży popyt na mieszkania, co utrudnia zaspokajanie potrzeb lokalowych rodzin doświadczających przemocy,</p> <p>Przeciążenie pracowników pomocy społecznej ilością zadań oraz brak korelacji między wzrastającą ilością zadań a stanem zatrudnienia.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Integrowanie i koordynowanie działań w środowisku lokalnym przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz rozwiązywanie problemów poszczególnych rodzin przez grupy diagnostyczno-pomocowe.</p> <p>Możliwość wykorzystania istniejących przepisów prawa pozwalających na skuteczną izolację osób</p>	<p>Utrzymujące się stereotypy dotyczące społecznych ról kobiet i mężczyzn.</p> <p>Spotykany nadal brak reakcji mieszkańców na przypadki przemocy domowej związane z funkcjonującymi w społeczeństwie stereotypami oraz brakiem wiedzy o instytucjach zajmujących się problemem przemocy domowej.</p> <p>Niski poziom zaufania do instytucji i niechęć do</p>

stosujących przemoc od osób doświadczających przemocy domowej. Rosnąca świadomość dotycząca problemów w rodzinie, skuteczność działań profilaktycznych. Wzrost kompetencji pracowników służb i instytucji realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy.	współpracy ze strony rodziny. Niewielka ilość konkursów umożliwiających aplikowanie o środki finansowe na przeciwdziałanie przemocy domowej.
--	---

V. ADRESACI MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej skierowany jest do ogółu mieszkanek i mieszkańców Świdwina, w szczególności do:

- 1) Osób i rodzin zagrożonych przemocą domową,
- 2) Osób doznających przemocy domowej,
- 3) Osób stosujących przemoc domową,
- 4) Świadców przemocy domowej,
- 5) Służb, instytucji i osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

VI. CELE MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2027.

1. Głównym celem Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w mieście Świdwin.

- 1) Cele szczegółowe: Cel 1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadania do realizacji:

Tabela 4.

L.p.	Zadanie	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
1.	Prowadzenie monitoringu zjawiska przemocy domowej.	Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” Liczba zamkniętych procedur „Niebieskie Karty”. Liczba osób stosujących przemoc nadużywających alkoholu lub innych środków psychoaktywnych. Liczba osób doznających przemocy i stosujących przemoc. Dane instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.	ZI Wydział OZKS	Informacja do końca marca każdego roku
2.	Diagnoza zjawiska przemocy domowej, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową.	Liczba opracowanych diagnoz, analiz.	Wyłoniony realizator zadania	2025 rok
3.	Upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych	Liczba dystrybuowanych materiałów (plakaty, ulotki,	ZI MOPS	2024-2027

	nt. zjawiska przemocy domowej oraz oferty pomocowej.	itp.).	MKRPA placówki oświatowe placówki ochrony zdrowia Straż Miejska organizacje pozarządowe kościółki związki wyznaniowe	
4.	Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych, konferencji nt. zjawiska przemocy domowej.	Liczba przeprowadzonych kampanii, społecznych, konferencji, itp.	ZI MOPS MKRPA placówki oświatowe placówki ochrony zdrowia Straż Miejska organizacje pozarządowe kościółki związki wyznaniowe	2024-2027
5.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie specyfiki konfliktu, radzenia sobie ze stresem, agresją własną i innych.	Liczba przeprowadzonych zajęć, liczba uczestników.	placówki oświatowe	2024-2027
6.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, kościołami lub związkami wyznaniowymi w celu prowadzenia edukacji nt. przemocy domowej	Liczba organizacji prowadzących edukację z zakresu zjawiska przemocy domowej. Liczba i formy działań.	Wydział OZKS MOPS ZI	2024-2027
7.	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych alternatywnych wobec stosowania przemocy w rodzinach zagrożonych przemocą domową	Liczba osób, którym udzielono porady.	MOPS Wydział OZKS organizacje pozarządowe.	2024-2027
8.	Realizacja projektów wspierających rodzinę, w tym propagujących pozytywne wzorce rodzinne i wychowawcze.	Liczba realizowanych projektów. Liczba uczestników.	MOPS	2024-2027
9.	Promowanie pozytywnych postaw wzmacniających rolę rodziny poprzez działania edukacyjne, np. warsztaty kompetencji wychowawczych.	Liczba przeprowadzonych zajęć, liczba uczestników.	placówki oświatowe organizacje pozarządowe	2024-2027

10.	Promowanie pozytywnych postaw wzmacniających rolę rodziny poprzez działania edukacyjne, np. warsztaty kompetencji wychowawczych.	Liczba przeprowadzonych zajęć, liczba uczestników.	Placówki oświatowe/ wybrany podmiot	2024-2027
-----	--	--	--	-----------

Cel 2. Wspieranie osób doznających przemocy domowej w działaniach związanych z przerwaniem zjawiska przemocy domowej.

Zadania do realizacji:

Tabela 5.

L.p.	Zadanie	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
1.	Tworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych powołanych do realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba prowadzonych spraw wg procedury „Niebieskie Karty”, Liczba pracujących grup oraz liczba instytucji, których przedstawiciele uczestniczą w pracach grup	ZI MOPS	2024-2027
2.	Upowszechnianie baz danych dot. istniejącej infrastruktury instytucji, podmiotów i organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy.	Liczba podmiotów, którym przekazano aktualne bazy danych.	ZI Wydział OZKS	2024-2027
3.	Udzielanie osobom doznającym przemocy domowej pomocy świadczonej przez punkt konsultacyjny.	Liczba punktów. Liczba osób, które skorzystały z pomocy.	Wydział OZKS Punkt Informacyjno-Konsultacyjny	2024-2027
4.	Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych zajęć edukacyjnych dla osób doznających przemocy domowej.	Liczba osób, które uczestniczyły w zajęciach. Liczba zajęć.	ZI MOPS	2024-2027
5.	Tworzenie i zwiększanie zakresu działania i dostępności do lokalnego telefonu informacyjnego dla osób doznających przemocy domowej.	Liczba rozmów i interwencji. Czas dostępności telefonu.	ZI MOPS Wydział OZKS	2024-2027
6.	Zapewnienie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	Liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w związku	MOPS	2024-2027

		z zagrożeniem życia lub zdrowia.		
7.	Poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	Liczba ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy. Liczba miejsc w ośrodkach. Liczba osób, które skorzystały z miejsc w ośrodku interwencji kryzysowej.	MOPS Wydział OZKS podmioty wykonujące zadania tego typu	2024-2027
8.	Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej na otrzymanie lokalu mieszkalnego z zasobów miejskich w pierwszej kolejności.	Liczba opracowanych uregulowań prawnych umożliwiających pomoc osobom doznającym przemocy w uzyskaniu lokalu mieszkalnego. Liczba lokali mieszkalnych przyznanych osobom doznającym przemocy domowej w pierwszej kolejności.	Wydział Gospodarki Mieszkaniowej	2024-2027
9.	Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego.	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego.	MOPS Wydział OZKS MKRPA organizacje pozarządowe	2024-2027
10.	Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy.	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej. Liczba zakończonych procedur ze względu na brak	MOPS ZI	2024-2027

		zasadności podejmowania działań.		
11.	Rozwijanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	Liczba zleconych lub wspólnie realizowanych projektów.	Wydział OZKS MOPS	2024-2027
12.	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy m.in. medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.	Liczba opracowanych materiałów informacyjnych.	Wydział OZKS	2024-2027
13.	Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej.	Liczba opracowanych i zrealizowanych programów. Liczba uczestników programów. Liczba grup wsparcia. Liczba uczestników grup wsparcia.	Wydział OZKS MOPS	2024-2027

Cel 3. Powstrzymanie osób stosujących przemoc i przerwanie przemocy domowej.

Zadania do realizacji:

Tabela 6.

L.p.	Zadanie	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
1.	Realizacja działań wobec osób stosujących przemoc domowa w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą NK Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-D”.	ZI Grupy diagnostyczno-pomocowe MOPS MKRPA	2024-2027
2.	Opracowanie i realizacja programu edukacyjnego lub wspierającego dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub	Liczba opracowanych i zrealizowanych programów. Liczba uczestników.	Wyłoniony realizator zadania.	2024-2027

	psychologiczno-terapeutyczny.			
3.	Rozpowszechnianie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe.	Liczba informatorów przekazanych w wersji elektronicznej.	Wydział OZKS	do 15 lutego i 15 sierpnia każdego roku

Cel 4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadania do realizacji:

Tabela 7.

L.p.	Zadanie	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
1.	Zapewnienie członkom Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych dostępu do superwizji.	Liczba osób, które skorzystały z superwizji.	ZI MOPS	2024-2027
2.	Organizacja szkoleń, konferencji dla służb działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba szkoleń. Liczba uczestników szkoleń.	ZI MOPS	2024-2027
3.	Udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba szkoleń. Liczba uczestników szkoleń.	Przedstawiciele instytucji i organizacji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej	2024-2027

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.

Finansowanie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2027 odbywać się będzie ze środków własnych Gminy Miejskiej Świdwin oraz, w miarę możliwości, ze środków pozabudżetowych.

VIII. SPRAWOZDAWCZOŚĆ I EWALUACJA PROGRAMU.

Monitorowanie realizacji zadań Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2027 będzie polegało przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu informacji uzyskanych przez realizatorów Programu, w szczególności danych zebranych przez Zespół Interdyscyplinarny. Obszarami podlegającymi monitorowaniu będą wyznaczone do realizacji zadania. Celem monitorowania jest sprawdzenie czy realizacja Programu odbywa się :

- a) w określonym czasie,
- b) w założonych ramach finansowych,
- c) zmierza do uzyskania zamierzonych rezultatów. Rezultatem monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane w terminie do 31 marca każdego roku przez Zespół Interdyscyplinarny w Świdwinie, które zostanie przedłożone Burmistrzowi Miasta Świdwin.

IX. REALIZACJA PROGRAMU.

Program stanowi podstawę podejmowania działań w różnych formach, które mają na celu realizację zadań ujętych w Programie. Realizacja zadań może wymagać zawierania porozumień pomiędzy podmiotami działającymi na terenie gminy. Program ma charakter otwarty, co oznacza, że w przypadku nowych potrzeb, zadania w nim wyznaczone mogą zostać zmienione. Uwagi, wnioski i propozycje dotyczące bieżącej realizacji Programu mogą być zgłaszane do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. 2021r. poz. 1249 ze zm.) ustawodawca nałożył na gminy obowiązek opracowania i realizacji Miejskiego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. W opracowaniu przedmiotowego Programu uwzględniono zmiany ujęte w znowelizowanej ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Ustawa ta wprowadza m.in. zmiany w nazewnictwie- dotychczas stosowane określenie przemoc w rodzinie zastąpiono przemocą domową, ofiary przemocy w rodzinie- osobami doznającymi przemocy domowej, sprawcy przemocy w rodzinie- osobami stosującymi przemoc domową. W Programie dokonano analizy aktualnego stanu zjawiska oraz podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Świdwin. Wiele z dotychczasowych działań wymaga kontynuacji, dlatego zakres Programu nie jest zupełnie odmienny od dokumentu poprzedzającego, uwzględnia doświadczenia wynikające z realizacji poprzedniego Programu.

BURMISTRZ MIASTA

Piotr Feliński

